

אייב כהן עלה לישראל מארצות-הברית לפני כ-30 שנה. כהן יודע היטב בחוגי המוסקאים בארץ. משך שנים רבות הוא היה מנהל התזמורת הפילהרמונית. כהן היה דמות מקובלת בקרב שרים, חברי כנסת ופקידים בכירים. בחודש שעבר עזב כהן את הארץ. הוא קיבל עבודה בחברה גדולה ליחסי-ציבור בניו-יורק. חבריו של כהן ערכו לכבודו סידרה של מסיבות פרידה. ארצות-הברית, מהאישים הבכירים של החברה הישראלית, ידעו שקיימת סבירות גבוהה שאייב כהן יחזור לישראל רק כתייר.

הבנים של

חבר-הכנסת

ל ושב-ראש ועדת-החוקי-הביטחון של הכנסת, הפרופסור משה ("מישה") ארנס, הוא אחד האישים הלאומניים ביותר בפוליטיקה הישראלית. ארנס סיכן את מעמדו בתוך תנועת החרות כשהתנגד לראשי-הממשלה, מנחם בגין, בעת שבגין הביא לאישור הכנסת את הסכם קמפי דייוויד ואת חוזה השלום. אפשר שלא להסכים עם הקו הפוליטי

החלום שהמריא למרחקים: עבודה לטייסים באל-על

מישפחה אם הוא חזר משום בחירת אביו, או שהיה חוזר בין כה וכה. מילוא הצעיר החל לעסוק בנושא הירידה וניסה ללמוד את היקף הבעיה. לפני כשנה הוא יצא בהכרזה שממדי הירידה הם עצומים והגיעו ל-20 אלף ישראלים בשנה. מיספר זה נראה היום מגוחך, אך אז הוא גרם להלם אצל ראשי הליכוד. הם דרשו ממילוא, "להפסיק לדכא את מוראל העם" וטענו נגדו שהוא מגזים. רוני התקפל. ועדת-הקליטה, בראשותה הוא עומד, לא עסקה מאז ברצינות בנושאי הירידה, למרות שמאו הצהרת ה-20 אלף החריפה הבעיה פי כמה. גורם אחר שניסה לעסוק בפתרון חלקי של בעיית הירידה הוא ח"כ אסף יגורי. יגורי היה משך תקופה מסוימת שליח-עליה בארצות-הברית ומאז הוא חושב עצמו כמומחה בנושאי עליה וירידה.

פעול על

חשבון הירידה

פני שיגורי הצטרף לליכוד הוא חי פש פעוליים של יחסי-ציבור. אחד מהם, פתיחת מרכה ציבורית נגד הירידה. מהתקציב החודשי שלו פירסם מודעות בעיתונים בהן קרא לישראלים שאינם חושבים על ירידה לאמץ מישפחות של ישראלים השוקלים ירידה — לעודד את רוחם ולהשפיע עליהם להישאר בארץ.

ליטה, בראשותו של השר דוד לוי, הוא הכתובת לבעיות היורדים. ההרכב של הממשלה מצביע לדעת רבים על אחת הבעיות הגורמות לירידה. דויד לוי הוא לא רק שר-הקליטה, אלא גם שר-הבינוי והשיכון. יש הטוענים כי בעיות השיכון בארץ הן מגורמי הירידה. בין שני משרדי השר לוי אין כל קשר ושר-הבינוי אינו מנסה לפתור את בעיות גורמי הירידה הצריכות להעסיק את שר-הקליטה. מאז קיבל לוי את תיק הבינוי, משותק כימעט לחלוטין משרד-הקליטה. המלצות ועדת חורב, שהתקבלו אמנם אך לא יושמו, הטילו על משרד-הקליטה מעמסה כבדה שקשה להניח לאור פעילותו היום. שהוא יוכל להתמודד איתה.

לפני שקיבל עליו את תיק הבינוי, ניסה לוי לחולל מהפכה בנושא החזרת היורדים לארץ. הוא טוהה תוכנית הקלות חדשה ואף ערך סיור נלעג בארצות-הברית. אם היו ישראלים מקרב אלה שהשתתפו בפגישות עם לוי בניו-יורק המושלגת, ששקלו חזרה לארץ, הם שינו את דעתם אחרי הפגישה.

גורם ציבורי אחר שתפקידו לטפל בבעיות הירידה היא ועדת-הקליטה של הכנסת. בראשות ועדה זו עמדה, עד לפרישתה מתנועת החרות, גאולה כהן. כהן סרבה להאמין בנתונים על היורדים ובתחושת מגמות הירידה, ובהתאם לכך היה טיפולה בנושא.

לא הכריזו על עצמם עדיין כיוורדים. עליונה טוענת שהם נסעו "רק לכמה שנים, כדי ללמוד". אך בעלה אינו מסתיר את כוונתם שלא לחזור לארץ.

אייב כהן וגדעון ועליונה ארנס הם רק שלושה. שגריר ארצות-הברית בישראל, סמואל ("סם") לואיס, יודע את המצב לאשורו. לואיס יודע כמה אשרות-הגירה מעניקה השגרירות שלו לישראלים מדי שנה ויודע מספר גדול הרבה יותר: כמה אשרות-תייר מעניקה שגרירות ארצות-הברית לישראלים וכמה מהם נשארים, בניגוד לחוק, בארצות-הברית.

להמתין

כל הלילה

אחרונה החלה בעייה זו להציק ללוי איס. אפשר להבחין בכך על-פי מיספר השירות וההוצאות שעורך לואיס בנושא ירידת הישראלים. את לואיס מנחים לדבריו שתי דאגות. האחת: הדאגה, בתוקף תפקידו כשגריר ארצות-הברית, למנוע מישראלים להגר לארצות-הברית, בניגוד למיכסת ההגירה של השלטונות. אולם לדברי לואיס מדאיג אותו גם "הצד הצינוני" השגריר האמריקאי טוען שכואב לו הלב לראות כיצד מדינת-ישראל, אותה הוא אוהב לדבריו, מתרוקנת מתושביה, ו"דווקא מ" הטובים שבהם".

על פי הסטטיסטיקה של לואיס יורדים מדי יום ביזמו מישראל לארצות-הברית 140 איש. אם המיספר נכון, הרי שמדי שעה עוזבים את הארץ לבלי שוב שישה ישראלים. בסיכום שנתי מגיע המיספר ל-50 אלף יורדים לשנה.

גורמים אחרים בשגרירות האמריקאית טוענים שהשגריר ממעיט, לדבריהם יתברר בסופו של דבר שהרבה מאותם שנחשבים כתיירים ולא הוכנסו לתוך קטגוריות היורדים. ישארו גם הם בארצות-הברית. המיספר של 50 אלף היורדים לשנה נכון, במידה והוא לא קטן מדי, לגבי ארצות-הברית. אל 50 אלף הישראלים היורדים לארצות-הברית יש להוסיף כמה אלפים או עשרות אלפים של יורדים לארצות-החרות.

כל מי שחושב שלואיס או פקידים בשגרירות ארצות-הברית מגזימים, במיסי פרים, מוזמן לבוא לקונסוליה של ארצות-הברית בתל-אביב ולהתבונן בתורים הרבים ארוכים הניצבים מדי יום ביזמו מול אשנבי האשרות. הישראלים מבקשי ה-אשרות מתחילים להתרכז מול הקונסוליה החל מחצות הלילה, כדי לתפוס תור כשר יפתחו המישרדים בשעה תשע בבוקר. אל אלה הממתנים בתוך שקישינה על המידרכה מול הקונסוליה, יש להוסיף את הישראלים המבקשים אשרות דרך משרדי-הנסיעות עם רכישת כרטיסי ה-טיסה.

הגזמה

או המעטה?

שה להצביע על גורם ממלכתי או ציבורי שתפקידו המוגדר הוא להילחם בתופעת הירידה, לנסות ליצור תנאים ליורדים-ככוח שישכנעו אותם שלא לרדת מהארץ או להחזיר יורדים. מישרד הקי

שגריר לואיס ציונות בכובע

ח"כ יגורי (עם אשתו דבורה) נסיונות כושלים

יגורי קיווה לעשות הון פוליטי ממבצע זה. המיבצע נכשל, כמוכח, ויגורי הפסיק לפרסם את המודעות שלו. אולם יתכן והמיבצע של יגורי תרם לכך שגורמים אחרים, רציניים יותר, לא עסקו באותה תקופה בנושא זה.

יוסי ינאי